Styrdokument

2026-08-11

Riktlinjer för ekonomiskt bistånd

Fastställt av: Kommunstyrelsen

Datum: 2026-09-09

Diarienr: KSK 2026/324-75

För revidering ansvarar: Vård- och socialavdelningen

För eventuell uppföljning ansvarar: Vård- och socialavdelningen

Dokumentet gäller för: Individ- och familjeomsorgen

Dokumentet gäller till och med: Tills vidare

Bräcke kommun

Innehållsförteckning

1. Inledning **3**
2. Försörjningsstöd **3**
2.1 Riksnorm 3
2.2 Förhöjning av normen 4
2.3 Arbetsresor 4
2.4 Boendekostnader 5
2.5 Fackförenings och arbetslöshetskassa 7
2.6 Hemförsäkring 7
2.7 Hushållsel 8
3. Ekonomiskt bistånd vid utlandsvistelse **8**
4. Ekonomiskt bistånd vid vistelse på institution **8**
5. Tillfällig vistelse i kommunen **9**
6. Nödprövning och akut bistånd **9**
7. Övrigt reducerat försörjningsstöd **10**
8. Beslut som löper över flera månader **10**
9. Livsföring i övrigt **11**
9.1 Advokatkostnader och rättshjälp 11
9.2 Avgifter för kommunal service 11
9.3 Begravningskostnad 12
9.4 Betalkort och betaltjänster 12
9.4 Dator-, telefon- och internetkostnader 12
9.5 Flyttkostnader 13
9.6 Färdtjänstavgift 13
9.7 Glasögon eller kontaktlinser 14
9.8 Hemutrustning 14
9.9 Läkarvård, läkemedel och hjälpmedel 16
9.10 Kläder och skor utöver försörjningsstödet 16
9.11 Magasineringskostnad 16
9.12 Psykoterapikostnader mm. 16
9.13 Reparationskostnader för hyresrätt 17
9.14 Resor 17
9.15 Skulder 18
9.16 Stämpelavgifter/identitetshandlingar 19
9.17 Spädbarnsutrustning 19
9.18 Tandvård 19

1. Inledning

Kommunstyrelsen har befogenheter att besluta om riktlinjer som är styrande och vägledande för Individ- och familjeomsorgen. Bräcke kommuns riktlinjer för ekonomiskt bistånd innehåller anvisningar för kommunens arbete med ekonomiskt bistånd. Utgångspunkten för arbetet är socialtjänstlagen (SoL) och Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Kommunstyrelsen är ansvariga och uppgifterna utförs på delegation av Individ- och familjeomsorgen.

Socialtjänstens huvudsakliga uppgift är att bidra till att hitta lösningar på människors försörjningsproblem med fokus på att den enskilde långsiktigt ska kunna försörja sig själv och leva ett självständigt liv. I utredningsarbetet inom ekonomiskt bistånd ingår både en ekonomisk utredning och en utredning av hela livssituationen för att kunna kartlägga och stärka individen att uppnå egen försörjning.

Syftet med riktlinjerna är att medborgare i kommunen som söker ekonomiskt bistånd ska mötas av rättssäkerhet och likabehandling inför lagen. Riktlinjerna beskriver vanligt förekommande situationer och behov. Vidare anger de vad som är skälig levnadsnivå men ska inte tolkas som absoluta regler. I socialtjänstlagen framgår att individuell behovsprövning ska göras och om sakliga skäl föreligger motiverar detta avsteg från riktlinjerna. Utgångspunkten är då vad som skiljer den enskilde från andra kommuninvånare i samma situation, samt vad en låginkomsttagare på orten vanligtvis har råd med. Krav som ställs på den biståndssökande ska anpassas efter individuella förmåga och förutsättningar.

2. Försörjningsstöd

12 kap. 1 § socialtjänstlagen anger att den som inte själv kan tillgodose sina ekonomiska behov och inte heller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt att få ekonomiskt bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sina levnadskostnader i övrigt. Försörjningsstödet består av två delar; riksnorm och övrigt försörjningsstöd för ett antal regelbundet återkommande behovsposter så som hyra och hushållsel. Genom det ekonomiska biståndet ska den enskilde tillförsäkras en skälig levnadsnivå.

2.1 Riksnorm

Regeringen anger årligen en norm för hur skäliga kostnader ska beräknas avseende livsmedel, kläder och skor, lek och fritid, förbrukningsvaror, hälsa och hygien samt dagstidning och telefon. Norm för barn och ungdomar omfattar även skälig kostnad för barnförsäkring. Riksnormen gäller i hela landet och utgår från Konsumentverkets senaste pris- och konsumtionsundersökningar.

Livsmedel	Kostnader för en näringsmässigt fullvärdig och varierad kost.
Kläder och skor	Kostnader för vanliga kläder och skor för olika årstider, för vanliga sport- och fritidsaktiviteter och för något festligare tillfällen.
Lek och fritid	Kostnader för vanliga fritidsaktiviteter både inomhus och utomhus samt viss motion och kultur.
Förbrukningsvaror	Avser varor som behövs för rengöring av bostaden samt vård och skötsel av kläder och skor, till exempel disk- och tvättmedel, dammsugarpåsar och glödlampor.
Hälsa och hygien	Kostnader för varor och tjänster för den personliga hygienen.

Dagstidning och telefon	Kostnader för till exempel telefoni och helårsprenumeration av en dagstidning. Kostnader för internetabonnemang och dator ingår inte.
Barn- och ungdoms-försäkring	Exempelvis kostnader för premie för gruppförsäkring eller Individuell försäkring som gäller för sjukdom och olycksfall.

2.2 Förhöjning av normen

Om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl ska försörjningsstödet enligt norm beräknas till en högre nivå. Det gäller när någon har förhöjda kostnader för en eller flera av de budgetposter som ingår i riksnormen och om dessa kostnader inte täcks av annan ersättning som merkostnadsersättning, vårdbidrag eller underhåll. Bland annat motiverar följande skäl en förhöjning:

- Merkostnader vid sjukhusvård.
- Merkostnader för särskild kost vid vissa sjukdomar, som ska styrkas av läkarutlåtande. Tillägg görs därefter efter Konsumentverkets beräkningar av merkostnader för särskild kost vid vissa sjukdomar.
- Merkostnader för umgänge med barn där barn tillfälligt är medlem i hushållet. Tillägget beräknas utifrån antal dagar barnet vistas hos respektive förälder, max sex dagar i månaden och omfattar normposterna livsmedel, lek och fritid, hälsa och hygien och förbrukningsvaror. Kostnader som överstiger sex dygn ska i första hand regleras mellan föräldrarna alternativt via Försäkringskassan. Vid växelvist boende ska normalt inkomster och utgifter som rör barnet delas lika mellan föräldrarna, och halvt barnbidrag och halv månadsnorm för barnet räknas in i den biståndssökande förälderns normberäkning.

När ett barn övergår från yngre till äldre åldersgrupp ska det nya normbeloppet räknas från och med den månad barnet fyller år, oavsett när i månaden det inträffar. Åldern måste därför observeras vid varje ansökan.

2.3 Arbetsresor

Bistånd till busskort beviljas om behov av resa föreligger för att kunna arbeta eller för att kunna delta i regelbundna aktiviteter för att komma i arbete, i detta inkluderas även aktiviteter utifrån aktivitetskravet. Personer som arbetar eller deltar i arbetssökarverksamhet inom gångavstånd från bostaden har inte rätt till bistånd för arbetsresor. Om allmänna kommunikationer saknas kan det finnas skäl att bevilja kostnader för resor med bil. Arbetssökande ska söka reseersättning från Arbetsförmedlingen för den del av resekostnader som överstiger 600 kr per månad (2026).

2.4 Boendekostnader

Utgångspunkten vid bedömning av skälig kostnad och boendestandard ska vara vad en låginkomsttagare på orten normalt har möjlighet att bekosta. Behovsprövningen ska omfatta både den enskildes faktiska kostnad, behov av boende och bostadsstorlek. Den sökande ska uppmanas folkbokföra sig på rätt adress utifrån folkbokföringslagen, annars ska socialtjänsten underrätta Skatteverket. Bräcke kommun fastställer årligen högsta godtagbara boendekostnad

som baseras på Försäkringskassans riktlinjer för boendekostnad vid bostadsbidrag samt genomsnittshyra för olika lägenhetsstorlekar i Bräcke kommuns hyresbestånd.

Hyresrätt

Skäliga boendekostnader bedöms individuellt och den enskilde ska ha godkänt boendekontrakt. I bedömningen ska social situation medtas samt barns behov av utrymme. Vid beräkning av den faktiska boendekostnaden för hyreslägenhet bör hyran inklusive uppvärmning och obligatoriska avgifter beaktas. Bistånd till avgift för parkeringsplats eller garage som ingår i hyran beviljas inte. Bistånd till kostnad för kanalpaket och andra tillval ska inte beviljas utom i de fall då den sökande inte har kunnat styra tillvalet. Bistånd till hyrestillägg för lägenhetsunderhåll som beställs under period då den sökande har bistånd beviljas inte. Vidare prövas om storleken på bostaden är skälig. Innan ett hushåll ställs inför kravet att ändra boendesituation ska följande beaktas:

- Bostadens storlek i förhållande till familjemedlemmarnas antal.
- Sociala konsekvenser av en flyttning. Det gäller både barnfamiljer och ensamstående vuxna med till exempel funktionsnedsättningar eller sociala problem. För barnfamiljer måste beaktas konsekvenser för till exempel skolgång, barnomsorg, socialt nätverk.
- Sökandens ålder och hälsotillstånd samt möjlighet att klara av en flyttning.
- Sökandens möjlighet att bli godkänd som hyresgäst vid byte på grund av exempelvis arbetslöshet eller betalningsanmärkningar.
- Sökandens möjlighet att i framtiden med egna inkomster själv klara den höga hyran.

Om byte av bostad är skäligt ska ett skäligt rådrum om fyra månader ges som kan förlängas om sökande under denna tid har påbörjat byte av bostad eller kan visa att hen letar andra alternativ. Om boendekostnaden är oskäligt hög och sökanden avstår från att flytta är det rimligt att bistånd till hyran nedsätts i nivå med vad som är vägledande för hyreskostnad. Vid flytt till dyrare boende utan att samråda med socialtjänsten under tid med försörjningsstöd beviljas enbart den tidigare lägre hyran. Prövning av skälig levnadsnivå ska alltid göras.

Bostadsrätt eller villa

För bostadsrätt och villa gäller ovanstående gällande skälig kostnad, krav på flyttning och överväganden i samband med det. Som boendekostnad för bostadsrätt räknas månadsavgiften till bostadsrättsföreningen plus räntan på bostadslånet. I boendekostnad för villa ingår tillsammans med räntan eventuella kostnader för vatten, avlopp, uppvärmning, sophämtning, försäkring och tomträttsavgäld. Om sökande har möjlighet att göra skatteavdrag räknas 70 % av räntan som kostnad. Inte i något fall ska amortering på lån räknas in i boendekostnaden då den utgör kapitalbildning. Sökande hänvisas till banken för begäran om amorteringsfrihet.

Delad lägenhet

När syskon, nära släktingar eller vänner delar lägenhet ska hushållsgemenskap förutsättas om inget talar emot det. Med hushållsgemenskap menas att man mer eller mindre delar på gemensamma hushållskostnader. Om hushållsgemenskap inte finns gäller reglerna för inneboende. Vid delad lägenhet ska nettohyran delas på antal boende i lägenheten inklusive barn.

Andrahandsboende

Ett skriftligt avtal mellan sökanden och förstahandshyresgästen ska alltid uppvisas. Detta bör innehålla överenskommelse om hyrestidens längd, ömsesidig uppsägningstid, hyrans storlek och vad som ingår i hyran. Lägenhetens adress ska framgå. Ett av fastighetsägaren godkänt

andrahandskontrakt ska eftersträvas, men kan inte krävas, utom i de fall då hushållet genom att hyra utan godkänt andrahandskontrakt går miste om bostadsbidrag så som barnfamiljer och personer 18–28 år som genom bostadsbidrag kan tillgodose sitt behov helt eller delvis.

Inneboenderum

För att betraktas som ett separat hushåll i normberäkningssammanhang ska den sökandes hushåll som huvudregel disponera ett eget rum i bostaden. Hyran för inneboenderum ska bedömas utifrån vad den sökande disponerar enligt uppvisat avtal med hyresvärden. Den faktiska hyran ska beviljas om den inte är oskälig. Vid inneboende i någon form bör hembesök göras för att kontrollera avtalets riktighet, antalet boende i bostaden och att personen bor där.

Förälder boende hos barn

Endast om bostaden införskaffas för att föräldern ska få plats och boendekostnaden då ökat ska bistånd till hyresdel beviljas. Hyresdelen beräknas som för hemmaboende vuxet barn, se nedan.

Hushåll endast med barn över 18 år

Inkomst av bostadsbidrag bortfaller när den unge fyller 18 år eller avslutar gymnasiet. Hyresdel för den unge kan beviljas med samma summa som det tidigare bostadsbidraget.

Hushåll med barn både under och över 18 år

Föräldrarna söker bostadsbidrag som barnfamilj. Försäkringskassan räknar ut en hyresdel som det vuxna barnet ska betala vilket minskar föräldrarnas hyra och bostadsbidrag. Bistånd till hyra kan beviljas med den summa som Försäkringskassan fastställt som hyresdel.

Ungdom som avslutat skolgång men inte tidigare betalat hyra till föräldrar

Huvudregeln är att bistånd till hyresdel inte ska beviljas. Undantag görs när den unge är medlem i en familj som har försörjningsstöd eller som annars skulle bli i behov av det, vilket kan bli aktuellt på grund av att förälders bostadsbidrag minskar eller dras in.

Ungdom/vuxet barn som tidigare betalt hyresdel till föräldrarna

Hyresdel beviljas om den sökande tidigare en period själv betalt hyresdel. Perioden ska inte ligga mer än tre månader bakåt i tiden och vara av minst tre månaders varaktighet. Hyresdel räknas ut enligt det beräkningssätt som Försäkringskassan använder.

Köket läggs till antalet övriga rum multiplicerat med två. Kostnad för hyresdelen fås när dubbla hyreskostnaden delas med antalet rum.

Exempel: Lägenheten är 4 r.o.k. med 4 200 kr i hyra
Dubbel hyreskostnad = 8 400 kr
Kök plus 2 x 4 rum = 9 rum
Hyresdel = 8 400 kr /9 = 934 kr

Ungdom under 21 år utan egna inkomster som tecknat hyresavtal

Huvudregeln är att bistånd till boendekostnad inte beviljas om hyresavtalet tecknas under period då den sökande saknar inkomst och möjlighet att själv betala hyran. Undantag kan göras om det föreligger starka sociala skäl till flyttningen.

Övriga boendeformer

Med övriga boendeformer menas tredjehandskontrakt, campingboende, hyra av stuga, husvagn eller båt, inneboende hos någon som bor i andrahand, hotell med mera. Bistånd till boendekostnader ska då prövas mycket restriktivt och beviljas endast om den sökande har mycket stora svårigheter att få annat boende och socialtjänsten inte kan erbjuda något alternativ.

Depositionshyra

Ibland kräver hyresvärden en till tre månaders depositionshyror för att godkänna en person som hyresgäst. Utgiften kan godkännas när personen saknar valmöjlighet till annan bostad som motsvarar hushållets behov samt att hyran anses skälig. Biståndet beviljas som krav på

2.5 Fackförenings och arbetslöshetskassa

Bistånd till avgift till fackförening eller arbetslöshetskassa ska beviljas med det belopp som gäller för den organisation den sökande tillhör. Den sökande ska dock innan beslut fattas uppmanas att undersöka och återkomma med besked om möjlighet till reducerad avgift.

återbetalning från den sökande även om den sökandes ekonomi vid aktuell tidpunkt inte väntar inkomst över norm. Den sökandes möjlighet till återbetalning följs upp enligt rutinen om återkrav.

2.6 Hemförsäkring

Bistånd beviljas med faktisk kostnad till grundförsäkring som omfattar rättsskydd, ansvar, överfall och egendomsskydd. Egendomsskydd beviljas maximalt för ett lösöresbelopp på 300 000 kr. Om sökande har års- eller halvårsbetalningar ska denne uppmanas begära månadsbetalningar. Möjlighet till nedsatt premie via fackförening ska beaktas. Försäkringar såsom allrisk-, oturs- och hemplusförsäkring och så vidare ingår inte i grundförsäkring. Alla som är folkbokförda på en adress täcks av lägenhetsinnehavarens hemförsäkring, om de har någon form av hushållsgemenskap med lägenhetsinnehavaren, se ovan. Inneboende utgör undantag och ska uppmanas skaffa en egen hemförsäkring.

2.7 Hushållsel

Skäliga faktiska kostnader för hushållsel medräknas som godkänd utgift i beräkningen. Utgångspunkten vid bedömning av skälig kostnad ska vara vad en låginkomsttagare på orten normalt har möjlighet att kosta på sig. Årsförbrukningen i kWh ska vara relevant för bostadens storlek, beräkning utgår från Konsumenternas energimarknadsbyrå.

3. Ekonomiskt bistånd vid utlandsvistelse

Huvudprincipen är att bistånd inte beviljas vid utlandsvistelse. Undantagsfall är bland annat en kortvarig resa som varken påverkar försörjningen eller försämrar möjligheterna till framtida försörjning i Sverige. Det kan undantagsvis också finnas rätt till bistånd under vistelse utomlands om det exempelvis är nödvändigt i samband med anhörigs sjukdom.

4. Ekonomiskt bistånd vid vistelse på institution

Bistånd beviljas vid vistelse på institution eller i familjehem om behovet inte kan tillgodoses med egen inkomst. Institutionsnormen inkluderar fickpengar, klädnorm, eventuell avgift till fackförening eller a-kassa samt eventuella arbetsresor. Det är dock viktigt att ta reda på vad som faktiskt ingår i vårdkostnaden i det enskilda fallet och göra en individuell bedömning. I vissa fall kan även kostnader för egen bostad under placeringstiden ingå i försörjningsstödet och beroende på vilken typ av placering som är beslutad kan egenavgift för kost och logi ingå.

Avgift vid sjukhusvård

Patientens egenavgift vid sjukhusvård utgör avgift för kost och logi och ryms delvis inom försörjningsstödets kostnadspost för mat, och räknas därför bort i normberäkningen.

Egenavgift vid vård och behandling

Egenavgiften vid placering för vård och behandling av vuxna missbrukare i HVB och familjehem är densamma som vid sjukhusvård. Om personen inte har tillräckliga egna inkomster att betala avgiften med ska avgiften sättas ned eller efterges i samband med placeringsbeslutet. Försörjningsstöd ska inte beviljas till egenavgift vid placering för vård och behandling.

Egenavgift vid stöd-/omvårdnadsboende

Vid stöd och hjälpåtgärder i form av olika boenden ska den enskilde betala egenavgift för mat och logi. Till dessa boenden räknas inackorderingshem, skyddat boende för våldsutsatta personer, arbetskooperativ, familjehem eller andra korttidsboenden. Om den placerade saknar egna inkomster kan egenavgift för kost och logi beviljas i form av försörjningsstöd. Kostnader utöver egenavgiften ska betraktas som kostnad för omvårdnad. Vid boende på inackorderingshem kan den del av egenavgiften som utgör boendekostnad ge rätt till bostadsbidrag.

Fickpengar

Fickpengar beviljas vid vistelse på exempelvis behandlingshem eller sjukhus om behovet inte kan tillgodoses med egen inkomst. Fickpengar är försörjningsstöd är normposterna lek och fritid, hälsa och hygien samt dagstidning och telefon. Aktuellt månadsbelopp för fickpengar fås genom summering av beloppen i dessa normposter. Fickpengar till umgänge med barn ska tillgodoses inom ramen för barnbidraget. Om personen i fråga inte erhåller barnbidrag eller underhållsstöd ska individuell prövning ske.

Kostnader i samband med egen bostad

För personer som under placeringstiden har kvar sin bostad ingår även kostnader med anknytning till bostaden i försörjningsstödet, exempelvis hyra, hemförsäkring och hushållsel.

5. Tillfällig vistelse i kommunen

En person som saknar ekonomiska medel och som tillfälligt vistas i kommunen kan i en akut situation beviljas bistånd till enkel biljett till hemkommun inom Norden. För beviljande av biljett hem krävs ansökan av den enskilde tillsammans med kontoutdrag. Efter ansökan kan matpengar för en dag beviljas om ankomsten till bostadsorten infaller på kvällstid. Om hemresan kan påbörjas först nästa dag kan nattlogi beviljas efter särskild prövning.

6. Nödprövning och akut bistånd

Med hänvisning till kommunens yttersta ansvar ska en så kallad nödprövning göras om en sökande hävdar att nödsituation föreligger. Bistånd till akuta behov för livsuppehället kan då beviljas efter individuell prövning. Vid bedömningen ska hänsyn tas till om det finns barn i hushållet och deras situation ska särskilt uppmärksammas. Föräldrar ska informeras om det ekonomiska ansvar föräldraskapet innebär och utgångspunkten att de inom ramen för sin förmåga och ekonomiska resurser har huvudansvaret för att säkerställa nödvändiga levnadsvillkor för barnet.

Vid avslag på försörjningsstöd

Om sökande hävdar nöd kan denne efter bedömning i det enskilda fallet ha rätt till reducerat försörjningsstöd för att tillgodose basala behovsposter för livsuppehället inom försörjningsstödet såsom exempelvis mat och hyra för att ge sökanden möjlighet att reda upp den omedelbara situationen. Observera att nödprövning inte ska göras rutinmässigt vid avslag på försörjningsstöd då all utredning och alla beslut rörande ekonomiskt bistånd måste utgå från en ansökan från den enskilde. Däremot kan socialtjänsten informera om möjligheten att ansöka om detta.

Sökanden har haft tillräckliga inkomster

Situationer kan uppstå där den sökande haft tillräckliga inkomster till sin försörjning, antingen egna eller tidigare beviljat försörjningsstöd, men har använt dem på annat sätt, tappat dem eller blivit bestulen och därför saknar medel till uppehälle. Efter bedömning i det enskilda fallet kan extra bistånd tillfälligt beviljas för att tillgodose de mest nödvändiga behoven som mat och bostad för att ge sökanden möjlighet att reda upp den akuta situationen. Beslut om akut bistånd ska i möjligaste mån föregås av sedvanlig utredning. Kontoöversikt och kontoutdrag lämnas.

- Är det en akut nödsituation?
- Finns barn i familjen?
- Finns sjukdom som skulle kunna förvärras om hen inte får ekonomisk hjälp?
- Finns medicinska eller sociala problem som ger svårigheter att ta ansvar för sin situation?
- Har sökande tidigare fått information om riksnorm och beräkningsgrunder?
- Kan sökanden få hjälp från underhållsskyldig?
- Är behovet av ekonomisk hjälp återkommande trots egen försörjning?

Akut bistånd får inte beviljas mot återkrav och avdrag får inte göras på nästa månads ansökan. Akut bistånd till hushåll som regelmässigt har inkomster över försörjningsstödsnivå ska prövas restriktivt och endast beviljas för att avvärja en akut nödsituation eller om den sökande bedöms vara förhindrad att själv ta ansvar för sin ekonomi och sin livssituation. Om behovet av akut bistånd är upprepat och det finns barn i hushållet ska särskilt uppmärksammas om det kan finnas anledning till oro för barnens hälsa och utveckling.

Tappad plånbok är i första hand en försäkringsfråga. Kopia på polisanmälan och underlag som visar att kort är spärrade begärs in tillsammans med kontoöversikt och aktuella kontoutdrag. Endast nödprövning görs. Uppföljning av eventuella utbetalningar från försäkringsbolag behöver göras. Sökande som upprepat blir av med pengar eller blir bestulen ska informeras om hur hen i fortsättningen kan förvara sina pengar så att inte samma situation uppstår igen. Om det upprepas igen kan ansökan om bistånd avslås om det är uppenbart att fakta kring den beskrivna situationen inte är trovärdiga. Detta gäller även i de fall då beskrivning av en situation uppenbart inte stämmer.

7. Övrigt reducerat försörjningsstöd

Om det är uppenbart att den enskilde inte har vissa kostnader som ingår i försörjningsstödet eller att biståndet inte används till avsett ändamål, exempelvis vid skadligt bruk och beroende, kan försörjningsstödet reduceras med kostnaderna för detta. Bistånd registreras i detta fall som ändamål.

8. Beslut som löper över flera månader

Ibland är det nödvändigt att fatta beslut som sträcker sig över flera månader, exempelvis gällande en omfattande tandvårdsbehandling. Rätten till ekonomiskt bistånd prövas månad för månad och när beslut fattas som gäller flera månader måste en omprövningsklausul ingå. Beslutet kan annars inte omprövas under perioden, till exempel om omständigheterna som beslutet grundar sig på ändras. En sådan ändring skulle innebära att myndigheten ändrar ett för den enskilde gynnande beslut till hans eller hennes nackdel, vilket inte är tillåtet enligt 27 § förvaltningslagen.

9. Livsföring i övrigt

I livsföring i övrigt ingår allt som inte är direkt försörjning, men som en person ändå kan behöva för att uppnå skälig levnadsnivå. Försörjningsstödet täcker alla regelbundet återkommande kostnader, till exempel mat, kläder, boende och hushållsel, medan livsföring i övrigt innebär mer tillfälliga eller sällan förekommande behov. När det gäller rätten till bistånd till övriga ändamål krävs särskilda förutsättningar. En noggrann prövning ska ske för att undersöka om behovet kan tillgodoses på annat sätt eller till lägre kostnad. Den sökandes tidigare och väntade möjligheter att själv tillgodose behovet ska beaktas vid prövningen.

9.1 Advokatkostnader och rättshjälp

I första hand ska den sökande nyttja det rättskydd som ingår i hemförsäkringen. Detta rättsskydd gäller till exempel för tvister angående vårdnad och underhåll, men inte för tvister som rör äktenskapsskillnad, upplösning av samboförhållanden eller bodelning. Ekonomiskt bistånd kan beviljas till självrisken vid rättskydd. Om hemförsäkring saknas kan bistånd sökas till advokatkostnader i samband med umgänges- och vårdnadstvister. Kostnadsförslag ska lämnas innan beslut. I vissa fall kan rättshjälp från staten beviljas om det finns behov av mer omfattande insatser av juridiskt ombud. Det är domstolen i pågående mål eller Rättshjälpsmyndigheten som avgör om rätt till rättshjälp föreligger eller ej.

9.2 Avgifter för kommunal service

Förskole- och skolbarnsomsorgsavgift

Bistånd till avgift för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg (årskurs 1–3) och öppen fritidsverksamhet (årskurs 4–6) beviljas sökande som uppbär ekonomiskt bistånd eller har inkomster i nivå med försörjningsstödet. Detta gäller även enskilt anordnad verksamhet om

avgiften är i nivå med kommunens. Sökande ska undersöka möjligheten till nedsättning av avgift och behöver styrka att detta gjorts.

Hemtjänst

Ekonomiskt bistånd beviljas inte till kostnaden för hemtjänstavgift, förutom i väntan på nedsättning av avgiften. Den enskilde ska alltid ha ett skäligt belopp kvar till sina utgifter efter det att hyra och hemtjänstavgift betalats, ett så kallat förbehållsbelopp. Vid ansökningar om ekonomiskt bistånd till särskilda kostnader, till exempel tandvård, ska hemtjänstavgiften medräknas som godtagbar kostnad i den ekonomiska beräkningen. Först ska dock den sökande hänvisas tillbaka till avgiftshandläggare för kontroll om avgiften är satt till rätt belopp.

Matlådor

Kostnaden för matlådor är en egen avgift och ingår inte i hemtjänstavgiften, och omfattas inte heller av maxtaxan. Däremot ingår eventuell leveransavgift i maxtaxan. Kostnaden för matlådor räknas av från normen för livsmedel. Om sökande ansöker om ekonomiskt bistånd till matlådor ska det styrkas genom att uppvisa beslut med motivering från socialsekreterare social omsorg. Beräkning av kostnad för matlåda beräknas genom att räkna ut procent av normbeloppet för livsmedel för en person för en månad enligt följande:

- Frukost: 20 % av total månadskostnad
- Lunch: 30 % av total månadskostnad
- Mellanmål: 10 % av total månadskostnad
- Middag: 40 % av total månadskostnad

Beräkning av kostnad för livsmedel och matlådor görs på följande sätt:

Normen för livsmedel per månad – X % av månadskostnad enligt ovan = avdrag från normen, därefter beviljas hela kostnaden.

Räkneexempel

Den enskilde har matlåda i form av middag varje dag, vilket är 40 % av total månadskostnad. Kostnad för livsmedel för en månad enligt 2026 års riksnorm för en vuxen 2 370 kr, 40 % av 2 370 kr = 948 kr. Den enskilde faktureras 1 300 kr för matlådorna. Avdrag görs avseende livsmedel i beräkningen om 948 kr, därefter godkänns hela kostnaden om 1 300 kr som utgift i beräkningen under rubriken avgifter för kommunal service.

9.3 Begravningskostnad

Begravningskostnader ska i första hand täckas av tillgångar i dödsboet eller genom försörjningsskyldigas, dvs. föräldrars och efterlevande makars/registrerade partners, inkomster eller tillgångar. Sammanboende omfattas dock inte av denna skyldighet. Vid bedömning av försörjningsskyldigas betalningsförmåga prövas detta mot gällande norm för försörjningsstöd. Hänsyn ska tas till tillgångar exempelvis i form av försäkringar. Begravningskostnader ska som huvudregel endast beviljas vid ansökan från dödsbodelägaren eller från den som är försörjningsskyldig för den avlidne. Kommunen godkänner begravningskostnad upp till ett halvt prisbasbelopp. För begravningskostnader för asylsökande ansvarar Migrationsverket. I de fall en avliden utländsk individs ärende handläggs av socialtjänsten enligt 1 § punkt 3 LMA (lag

(1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl.) kan särskilt bistånd enligt 18 § LMA beviljas för begravningskostnaden, och återsöks sedan.

9.4 Betalkort och betaltjänster

Bistånd till betalkort och internetbank kan beviljas om kostnaden är skälig och om det inte finns ett avgiftsfritt alternativ. Skälig kostnad är 36 kr per månad, eller 420 kr per år.

9.4 Dator-, telefon- och internetkostnader

Dator

Barnfamiljer kan beviljas kostnader för dator då det är nödvändigt för barn i skolarbetet. I Bräcke kommun får elever från årskurs 7 lånedator från skolan till skolarbete. Utgångspunkten vid bedömning av skälig kostnad ska vara vad en låginkomsttagare på orten normalt har möjlighet att kosta på sig. Övriga biståndssökande kan i särskilda fall beviljas efter individuell prövning. Läs mer under punkt 9.8.

Internetkostnad

Internetkostnad beviljas utifrån individuell prövning. Bistånd till internet kan beviljas för minst 5 GB med en högsta kostnad om 170 kr per månad, oavsett hushållsstorlek. Det ska av fakturan framgå att det avser internet till sökandes bostadsadress. Utgångspunkten vid bedömning av skälig kostnad ska vara vad en låginkomsttagare på orten normalt har möjlighet att kosta på sig.

Telefon

Ekonomiskt bistånd kan utgå till kostnad för inköp av en mobiltelefon i syfte att klient ska kunna vara en del i samhället, kunna följa upprättad kontakt med exempelvis vård och myndigheter, samt kunna vara anträffbar. Vid ansökan om kostnad till mobiltelefon görs en individuell bedömning. Då det i idag ofta krävs digital legitimering för att till exempel kunna skriva in sig på Arbetsförmedlingen kan ekonomiskt bistånd beviljas för en billigare smartphone upp till 2 % av prisbasbeloppet.

Telefonabonnemang

Kostnader för telefonabonnemang ingår i riksnormen för försörjningsstöd. Kostnader för telefoninstallation på grund av intensivövervakning med fotboja bekostas av Kriminalvården.

9.5 Flyttkostnader

Bistånd kan beviljas till sökande som har försörjningsstöd eller inkomster i motsvarande nivå om behovet av att flytta är motiverat av hälsoskäl eller sociala omständigheter som att sökandens möjligheter att bli självförsörjande genom flytten skulle öka eller att flytten skulle medföra att sökandens boendekostnader skulle minska. Vid flytt till annan ort av arbetsmarknadsskäl ska även utredas om behovet kan tillgodoses genom bidrag från Arbetsförmedlingen. Kostnad beviljas för hyra av släpvagn eller mindre lastbil inklusive kostnader för drivmedel och försäkring mot uppvisande av kvitto. Endast om särskilda skäl finns kan bistånd beviljas till anlitande av flyttfirma. Bistånd till kostnad för flyttning utanför Norden beviljas inte. Innan bistånd till flyttkostnad beviljas ska den sökande styrka att den gamla bostaden har sagts upp. Vid anlitande av flyttfirma

ska kostnadsförslag uppvisas av den sökande från minst två flyttfirmor. Sökande ska ha undersökt möjligheten till RUT-avdrag hos Skatteverket. Socialtjänsten gör därefter en bedömning om vilket förslag som är rimligt och till lägsta godtagbara kostnad.

9.6 Färdtjänstavgift

Som huvudregel beviljas grundavgiften gällande färdtjänst. Länskort beviljas inte samtidigt, men det kan förekomma att färdtjänst sker i kombination med andra färdmedel så som buss eller tåg i linjetrafik. Bistånd till avgift för riksfärdtjänst ska bedömas på samma sätt som kostnad för andra resor som inte är lokala.

9.7 Glasögon eller kontaktlinser

Den sökande ska uppvisa kostnadsförslag samt intyg från optiker som styrker behovet av glasögon och vad som ingår i kostnaden. Utgångspunkten vid bedömning om skälig kostnad ska vara vad en låginkomsttagare på orten normalt har råd med. Kostnad för synundersökning bör beviljas om summan är skälig. Bistånd till kostnad för ögonlinser beviljas om det är det enda alternativet för sökanden och behovet är styrkt genom läkarintyg. Bistånd till specialslipade eller specialbehandlade glas, såsom färgade eller extra tunna glas, beviljas inte, om behovet inte är styrkt av läkarordination. Bistånd kan ges till två par glasögon om sökande har behov av glasögon på både nära och långt avstånd, och där det ska framgå eventuell kostnad för progressiva glasögon för att undersöka vad som har lägst kostnad. Bistånd till extra kostnaden för speciell slipning eller behandling beviljas om det är det enda alternativet för att korrigera sökandens synfel.

Enligt lag har barn och ungdomar upp till 19 år rätt till bidrag för glasögon eller kontaktlinser. Den sökande behöver först ta kontakt med Region Jämtland Härjedalen för att undersöka vilket bidrag som kan vara aktuellt.

9.8 Hemutrustning

Vitvaror

Bistånd till diskmaskin eller tvättmaskin beviljas upp till 10 % av prisbasbeloppet endast om det finns ett medicinskt behov som är styrkt med läkarintyg och behovet inte kan tillgodoses genom exempelvis merkostnadsersättning, att det finns annan boende i hushållet eller genom hemtjänst. Frys kan beviljas till barnfamiljer med högst 6 % av prisprisbasbeloppet

Kompletterande hemutrustning

Bistånd till löpande komplettering och reparation av befintlig hemutrustning beviljas vid behov till sökande med mer än sex månaders behov av ekonomiskt bistånd. I biståndet bör det ingå hemutrustning för att tillgodose behov som till exempel matlagning, umgänge, sömn, förvaring, rengöring och information via radio eller TV, samt dator med internetuppkoppling. Vid bedömning av behovet med dator med internetuppkoppling ska särskild hänsyn tas till behoven hos barn och unga som går i skolan. Utgångspunkten är vad en låginkomsttagare har råd med och vilka möjligheter personen har att själva spara och planera för inköp av dator. En utredning ska göras av när behovet har uppstått och om behovet hade kunnat tillgodoses vid tidpunkten när det

uppkom och om behovet kan tillgodoses på annat sätt. Samtycke efterfrågas om kontakt med eventuell tidigare bosättningskommun för att undersöka om hemutrustning beviljats innan.

Grundutrustning

Bistånd till grundutrustning ska bedömas mer restriktivt och beviljas endast om det finns särskilda skäl eller om behovet är akut och inte kan tillgodoses på annat sätt. För att kunna bedöma behovet kan det ibland bli nödvändigt att göra hembesök. Följande ska övervägas:

- Är behovet akut och nödvändigt för att sökande med kort varsel ska kunna flytta in i anvisad bostad?
- Kommer sökande att inom rimlig tid själv kunna anskaffa eller komplettera hemutrustning?
- Vilka möjligheter har sökanden haft att spara till eller planera för boende och hemutrustning?
- Om behovet av bistånd är föranlett av en orsak som kan täckas av hemförsäkring ska detta prövas i första hand.
- När det gäller barnfamiljer ska beaktas om särskilt behov finns hos barnen.
- Vilken hjälp kan den sökande få av nätverket?

Unga människor som flyttar hemifrån ska normalt inte kunna få bistånd av samhället till grundutrustning. Barnfamiljer beviljas också bistånd till TV. Även ensamstående med långvarigt biståndsbehov (minst ett år) kan av sociala skäl beviljas bistånd till TV.

Hel grundutrustning

Avser en mer omfattande grundutrustning som ska användas under lång tid och beviljas endast till personer som inte inom överskådlig tid kommer att kunna öka sina inkomster och själva bekosta en grundutrustning, exempelvis vid svåra psykosociala problem, våld i nära relationer eller äldre med låg eller ingen pension (utöver äldreförsörjningsstöd). Hel grundutrustning består av möbler till kök, sovrum och vardagsrum samt lampor, husgeråd, sängutrustning, handdukar, mattor, städartiklar och dammsugare, TV och radio.

Maxbelopp för hemutrustning

Ensamstående	25 % av prisbasbeloppet
Makar/sambo	35 % av prisbasbeloppet
Barn	5 % av prisbasbeloppet
Unga vuxna under 25 år	13 % av prisbasbeloppet

Begränsad grundutrustning

Begränsad hemutrustning beviljas vid behov personer som har tillfälligt behov av bistånd men inte kan vänta med inköp tills de har egen inkomst. Biståndet syftar till att den sökande ska kunna ta en lägenhet i besittning och innefattar möbler i kök och sovrum samt husgeråd. Om en ansökan är specificerad med exempelvis säng ska lägsta möjliga kostnad beviljas.

Begränsad hemutrustning	består av säng, lampor, köksbord och köksstolar. Beviljas för en vuxen med 8 % av basbeloppet, för två vuxna med 12 % av basbeloppet och med 3 % av basbeloppet per barn.

består av köksredskap, städartiklar, sängutrustning, handdukar med mera. Beviljas för en vuxen med 8 % av basbeloppet och för varje ytterligare person i hushållet med 3 % av basbeloppet.

9.9 Läkarvård, läkemedel och hjälpmedel

Ekonomiskt bistånd beviljas för läkarbesök och behandling som ingår i högkostnadsskyddet., exempelvis besök hos sjukgymnast, psykolog eller annan öppenvårdsbehandling.

Läkemedel

För att ha rätt till ekonomiskt bistånd till kostnader för läkemedel som inte omfattas av högkostnadsskyddet måste den enskilde visa att det aktuella läkemedlet är nödvändigt från hälsosynpunkt och att det inte kan ersättas med ett annat läkemedel som ingår i högkostnadsskyddet. Av läkarintyget ska framgå att det aktuella läkemedlet är nödvändigt och på vilket sätt.

Tekniska hjälpmedel

Bistånd beviljas efter sedvanlig ekonomisk prövning till egenavgiften för läkarföreskrivna hjälpmedel som till exempel hörapparat, batterier med mera, om behovet inte kan tillgodoses via regionen eller Försäkringskassan.

9.10 Kläder och skor utöver försörjningsstödet

Extra bistånd till kläder och skor beviljas som huvudregel inte. Sökande som placeras för vård eller behandling kan vid akut behov av klädutrustning beviljas bistånd till kläder och skor inom försörjningsstödets ram utbetalt i en klumpsumma för 2–4 månader framåt. Löpande komplettering av kläd- och skoutrustning beviljas därefter som en del av försörjningsstödet. Vid löpande försörjningsstöd eller vid en inkomst i nivå med försörjningsstöd ingår det i det egna försörjningsansvaret att planera inköp av kläder och skor utifrån årstiderna.

9.11 Magasineringskostnad

Bistånd till kostnad för magasinering av bohag kan beviljas den som har löpande försörjningsstöd om den sökande inom tre månader kommer att få en ny bostad. Beslutet ska tidsbegränsas och omprövas vid behov. Det är den enskilde som ska stå för kontraktet gentemot magasineringsfirman. Bedömningen ska även grunda sig på bohagets skick och storlek samt om kostnaderna för magasineringen överstiger kostnaden för nyanskaffning av bohag.

9.12 Psykoterapikostnader mm.

Huvudprincipen är att bistånd till kostnad för psykoterapi inte ska beviljas då det i första hand är regionens ansvar. Den som söker sådant bistånd ska hänvisas till vårdcentral eller närmaste öppna psykiatriska mottagning.

9.13 Reparationskostnader för hyresrätt

Avser kostnader för reparation på grund av onormalt slitage eller skadegörelse i hyreslägenhet. Bistånd ska prövas mycket restriktivt och är endast aktuellt om den enskilde har starka skäl att byta bostad eller riskerar att bli avhyst. I första hand ska den enskilde undersöka möjligheten till avbetalning hos hyresvärden. Bistånd för reparation eller sanering beviljas som regel mot återkrav.

9.14 Resor

Rekreationsresor

Huvudprincipen är att bistånd till rekreationsresor inte beviljas. För ensamstående vuxna ska biståndet prövas mycket restriktivt och endast ges när det finns mycket starka sociala eller medicinska skäl för en resa till anhörig i rehabiliterande syfte. Resa kan beviljas för barnfamiljer efter individuell bedömning och som har haft försörjningsstöd minst ett år och som inte beräknas få egna inkomster inom överskådlig tid. Behovet ska prövas utifrån barnets behov av miljöombyte och extra stödinsats. Bedömning ska även göras huruvida behovet av rekreation kan tillgodoses genom lek och fritidsposten i riksnormen. Nivån på det beviljade biståndet ska prövas utifrån vad barnfamiljer med låga inkomster i allmänhet har råd med.

Sjukresor

Ekonomiskt bistånd bör omfatta skäliga kostnader för resor som är nödvändiga för att vården ska kunna genomföras. Regionen ger bidrag till sjukresor från folkbokföringsadress till närmaste vårdgivare, samt återresa. Patienten betalar i vissa fall egenavgift för resa, och ekonomiskt bistånd kan beviljas avseende egenavgiften. Sökande behöver uppvisa kvitto på resa. För aktuell information hänvisas till 1177.se.

Resa till begravning

Bistånd kan beviljas för resa inom Sverige om den avlidne är nära anhörig eller annan närstående. Med nära anhörig menas partner, förälder, barn, syskon, mor- och farförälder och barnbarn. Med annan närstående menas person som, utan att vara nära anhörig, stått den sökande mycket nära. Kostnaden ska vara i nivå med vad en låginkomsttagare har råd med.

Återföreningsresor

Bistånd till denna typ av resor beviljas inte utan synnerliga skäl och då endast avseende återförening av förälder och minderårigt barn som inte bor tillsammans med en vårdnadshavare. När Röda Korset beviljat hjälp till reskostnaden för barn som ska förenas med föräldrarna i Sverige kan bistånd beviljas till egenavgiften.

Återvandringsresor

Utländska medborgare som kommit till Sverige som flyktingar kan söka återvandringsbidrag hos Migrationsverket. Ibland önskar en person rekognosera i hemlandet innan eventuell återvandring, något som inte ger rätt till ekonomiskt bistånd från socialtjänsten.

Resor i samband med umgänge med barn

Behovsprövningen ska innefatta:

- Barnets behov av umgänge.
- Båda föräldrarnas ekonomiska förutsättningar.
- Skäligheten av kostnaden för resan.

Båda föräldrarna har gemensamt ansvar för att barns behov av umgänge tillgodoses. Den förälder som barnet bor hos ska vara med och bekosta umgänget utifrån ekonomisk förmåga och vad som är skäligt i förhållande till båda föräldrarnas ekonomi. Den förälder som ska utöva umgänge har dock huvudansvaret för kostnaderna. Även barn med förälder som vistas i fängelse har rätt till umgänge med denne. Om föräldrarna tillsammans inte har råd eller inte kunnat komma överens om hur reskostnaderna ska betalas, kan bistånd till kostnad för umgängesresa beviljas. Reskostnaderna ska jämföras med vad en inkomsttagare i allmänhet har råd att bekosta, dock högst en resa per månad som huvudregel inom Norden.

9.15 Skulder

Bistånd till skulder som exempelvis avbetalning på studielån eller banklån, kontokortskulder, privata skulder samt böter och underhållstöd beviljas inte. Undantag ska endast göras om lån tagits för att undanröja en akut situation och där den sökande annars skulle ha beviljats bistånd. Sökande ska informeras om möjligheten att kontakta budget- och skuldrådgivare.

Hyresskuld

Bistånd till hyresskuld kan beviljas om det får allvarliga sociala konsekvenser för sökande. Exempelvis barnfamilj, sjuka och äldre som står inför avhysning eller där alternativt boende inte går att ordna. Skulden ska ha uppstått under tid då sökande haft godtagbara skäl att inte kunna betala hyran samt att om ansökan om ekonomiskt bistånd gjorts när hyresskulderna uppkommit haft rätt till bistånd. Ett barnperspektiv ska beaktas särskilt och en barnkonsekvensanalys ska göras. Vid upprepade hyresskulder ska restriktivare bedömning göras. För att undvika upprepning ska hushåll som beviljats bistånd till hyresskuld så långt det är möjligt följas upp, och handläggare ska varje månad kontrollera att det i kontoutdraget framgår att hyran betalats. Se rutin gällande skuld- och vräkningsförebyggande arbete.

Elskuld

Precis som vid beviljandet av hyresskuld kan undantag göras för bistånd till hushållsel i de fall där avstängning medför stora sociala konsekvenser för hushållet. Ett barnperspektiv ska beaktas särskilt och en barnkonsekvensanalys ska göras. Se rutin gällande skuld- och vräkningsförebyggande arbete.

Barnomsorgsskuld

Skuld för avgift för förskoleverksamhet behandlas normalt som andra skulder. Den sökande har möjlighet att göra upp en avbetalningsplan med kommunen. Hotas ändå barnet av uppsägning från plats i förskoleverksamheten och det är viktigt att så inte sker ska ansvarig för förskoleverksamheten kontaktas. Se rutin gällande skuld- och vräkningsförebyggande arbete.

9.16 Stämpelavgifter/identitetshandlingar

Stämpelavgifter

Huvudregeln är att bistånd till stämpelavgifter inte beviljas. I enskilda fall, om det är viktigt att en äktenskapsskillnad eller bodelning genomförs, kan även stämpelavgifter beviljas. Kostnader för identitetskort bör beviljas, då personer som uppehåller sig i Sverige ska kunna identifiera sig. Kostnader för pass beviljas som huvudregel inte.

Identitetshandlingar

Kostnader för identitetshandling bör beviljas, då personer som uppehåller sig i Sverige ska kunna identifiera sig. Ungdomar som fyllt 15 år har rätt att ansöka om identitetshandlingar. Ersättning för borttappade identitetshandlingar beviljas restriktivt.

Kostnader i samband med ansökan om svenskt medborgarskap eller Migrationsverkets avgifter för ansökan om uppehålls- och/ eller arbetstillstånd beviljas i regel inte. Barnperspektivet behöver beaktas. För asylsökande i Sverige och för make, make eller sambo samt barn under 18 år som vill återförenas med en utlänning som har fått uppehållstillstånd som skyddsbehövande eller av humanitära skäl tas ingen avgift ut. Flera stora medborgargrupper och vissa studerande är också undantagna från avgift.

9.17 Spädbarnsutrustning

Den som en längre tid, minst sex månader, haft försörjningsstöd eller inkomster i nivå med normen kan beviljas bistånd till del av eller full grundutrustning för spädbarn. Biståndet prövas utifrån det faktiska behovet och sökandens egna möjligheter att tillgodose behovet, exempelvis genom arv från större syskon eller lån av utrustning från anhöriga. Bistånd till hel spädbarnsutrustning beviljas om maximalt 11 % av prisbasbeloppet och innefattar en grunduppsättning kläder, säng med sängutrustning och begagnad barnvagn. Kostnaden för barnvagn beräknas utgöra ungefär halva beloppet och kostnad för säng med utrustning cirka en fjärdedel. Bistånd till begagnad sittvagn kan beviljas om behovet inte kan tillgodoses genom försäljning av befintlig liggvagn.

9.18 Tandvård

Ekonomiskt bistånd utgår i första hand till akut tandvård men bör även beviljas till skäliga kostnader för nödvändig tandvård inkluderat förebyggande åtgärder mot karies och tandlossning. Om den biståndssökandes behov av ekonomiskt bistånd bedöms vara kortvarigt och denne själv kan tillgodose sitt behov inom en rimlig tid, bör detta vägas in i bedömningen av hur omfattande biståndet till tandvård skall vara. Det kan gälla till exempel tandvård som inte är brådskande. Förutom rent medicinska aspekter bör de sociala konsekvenser som kan uppstå vid utebliven tandvård vägas in. Ett beslut om bistånd till tandvård sträcker sig ofta över flera månader men ska alltid tidsbegränsas. Fakturering av tandvård ska ske månadsvis och rätten till ekonomiskt bistånd ska prövas månad för månad och när beslut fattas som löper över flera månader ska en omprövningsklausul alltid skrivas in i beslutet.

Akut tandvård

Med akut tandvård avses ofrånkomligt behov av behandling vid värk, infektiösa tillstånd och traumaskador. Exempel på behandling kan vara tandutdragning, akut rotbehandling, temporära fyllningar, enstaka fyllningar för att undanröja värk samt proteser. Detta är behandling som oftast måste utföras omedelbart. Den får utföras utan kostnadsförslag i om ett sådant inte kan inväntas. Det ska av tandvårdsräkning eller genom kontakt med behandlande tandläkare framgå att behovet av behandling var akut.

Nödvändig uppehållande tandvård

Vid längre tids beroende av ekonomiskt bistånd kan även annan tandvård än akut beviljas om det är nödvändigt för att uppnå godtagbar tuggförmåga, förhindra väsentligt försämrad tandstatus och är en förutsättning för att fungera socialt och kunna arbeta. Vid behov av annat än akut tandvård bör den sökande lämna in ett kostnadsförslag till socialtjänsten för utredning innan bistånd beviljas. Kostnaden för tandläkarens undersökning i samband med kostnadsförslaget ska inkluderas i biståndet men inte kostnad för uteblivande från besök. Följande ska beaktas vid ansökan om bistånd till tandvård:

- Omfattningen av tandvården och kostnaden ska jämföras med vad en låginkomsttagare har råd att kosta på sig.
- Behandlingen ska omfattas av statligt tandvårdsstöd enligt lagen om statligt tandvårdsstöd. Att en föreslagen behandling omfattas av statligt tandvårdsstöd, eller godkänts i Försäkringskassans förhandsprövning, innebär dock inte att detta kan ligga till grund för om ekonomiskt bistånd enligt SoL ska beviljas eller ej.
- Gällande referenspriser för de åtgärder som debiteras ska vara vägledande.
- Tandvården ska utföras av legitimerad tandläkare.
- Kostnadsförslag ska begäras in och innefatta kopia på eventuellt beslut på förhandsprövning av Försäkringskassan.
- Oberoende tandläkare kan konsulteras vid dyrare eller mer omfattande tandvård. Om avtal med egen konsulttandläkare saknas kan den sökande till exempel uppmanas att på socialtjänstens bekostnad skaffa kostnadsförslag från Folktandvården för jämförelse.
- En individuell bedömning ska även göras av den enskildes förmåga att sköta sin tandhygien, exempelvis i samband med missbruk.

Avgift för narkos eller annan motsvarande smärtlindring kan ingå i tandvårdskostnaden för personer med extrem tandvårdsrädsla. Denna ska vara styrkt med intyg från behandlande tandläkare.

Bistånd till tandvårdskostnad trots egen inkomst

Sökande som har egen inkomst över försörjningsstödsnivå men ändå söker bistånd till tandvårdskostnad kan beviljas bistånd för nödvändig tandvård i vissa fall. Om kostnad och omfattning är skäligt beviljas bistånd till den del av kostnaden som överstiger vad han eller hon själv kan betala med sitt normöverskott under sex månader. I första hand ska den sökande dock hänvisas till avbetalning hos tandläkaren.